Cod Ymddygiad:

Y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau

Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

Ebrill 2019

Cynnwys

Adran

Trosolwg 1

1. Cyflwyniad 2

2. Rôl y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, y Cadeirydd a'r Aelodau 3

3. Buddiannau 7

4. Cyfathrebu allanol 10

5. Materion eraill 12

Atodiad

A1. Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus 15

Trosolwg

Mae'n hanfodol bod Ofcom yn cadw ei enw da o ran didueddrwydd, gonestrwydd a safonau proffesiynol uchel.

Ni ddylai pobl o'r tu allan i Ofcom fyth gael unrhyw resymau dilys dros amau a yw barn a buddiannau gwleidyddol neu fuddiannau preifat Aelodau yn dylanwadu ar benderfyniadau Ofcom, neu a fyddai Aelodau'n gallu elwa o'r wybodaeth sydd ar gael iddynt drwy eu gwaith cynghori ar gyfer Ofcom.

Yn unol â hynny, dylai Aelodau'r Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau a'r Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl gydymffurfio â'r cod ymddygiad hwn bob amser (ac unrhyw addasiadau y gallai Bwrdd Ofcom eu gwneud iddo) a gweithredu'n ddidwyll.

1. Cyflwyniad

1.1 Mae'n hanfodol bod Ofcom yn cadw ei enw da o ran didueddrwydd, gonestrwydd a safonau proffesiynol uchel. Ni ddylai pobl o'r tu allan i Ofcom fyth gael unrhyw resymau dilys dros amau a yw barn neu fuddiannau gwleidyddol neu fuddiannau preifat Aelodau yn dylanwadu ar benderfyniadau Ofcom, neu a fyddai Aelodau'n gallu elwa o'r wybodaeth sydd ar gael iddynt drwy eu gwaith.

1.2 Mae'r Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau (y "Panel") yn cael ei sefydlu gan y Ddeddf Cyfathrebiadau (2003); mae'n bodoli i roi cyngor annibynnol i Ofcom ac eraill mewn perthynas â buddiannau defnyddwyr domestig a busnesau bach yn y sector cyfathrebiadau. Mae'r Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl (y "Pwyllgor") yn bodoli i roi cyngor i Ofcom (gan gynnwys pwyllgorau eraill a sefydlwyd gan Ofcom) am fuddiannau, mewn perthynas â materion cyfathrebu, yr henoed; a phobl ag anableddau.

1.3 Gan weithio'n unol â'r safonau angenrheidiol ar gyfer didueddrwydd, gonestrwydd ac uniondeb, mae'n bwysig bod Ofcom yn gallu denu Aelodau sydd â gwybodaeth a phrofiad ar lefel uwch o'r sectorau mae Ofcom yn eu rheoleiddio.

1.4 Fodd bynnag, mae'n bwysig bod Aelodau'n sicrhau nad oes unrhyw argraff o wrthdaro rhwng buddiannau – na gwrthdaro go iawn rhwng buddiannau– yn codi mewn perthynas â'u hymrwymiadau eraill. Felly, mae angen i Ofcom fynd ati'n synhwyrol ac yn briodol i reoli gwrthdaro posib rhwng buddiannau sydd gan Aelodau, neu a all godi o bryd i'w gilydd.

1.5 Hefyd, mae angen i Ofcom sicrhau nad yw gweithredoedd Aelodau yn bwrw amheuaeth dros ddidueddrwydd a gwrthrychedd Ofcom. Disgwylir i Aelodau osgoi ymddygiad a allai ddwyn anfri ar Ofcom (neu'r Pwyllgor/Panel), neu roi argraff o duedd/peidio â bod yn ddiduedd. Rhaid i Aelodau sicrhau bod eu hymddygiad yn gydnaws â Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus (sydd wedi'u cynnwys fel atodiad i'r Cod hwn).

1.6 Dylai Aelodau gyflawni'r swyddogaethau hynny'n bwyllog ac yn ystyriol. Disgwylir i gydweithwyr Ofcom lynu wrth werthoedd ymddygiad Ofcom, sef Rhagoriaeth, Cydweithio, Ystwythder a Grymuso, a disgwylir i Aelodau wneud hynny hefyd. Dylai Aelodau drin holl gydweithwyr Ofcom gyda pharch ac urddas, fel y bydd cydweithwyr Ofcom yn trin Aelodau gyda pharch ac urddas.

2. Rôl y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, ei Gadeirydd a'i Aelodau

Rôl y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

2.1 Mae Deddf Cyfathrebiadau 2003 (y Ddeddf) yn nodi swyddogaethau'r Panel. Mae gan y Panel y swyddogaeth o gynghori Ofcom; ac unrhyw bobl eraill sy'n briodol ym marn y Panel. Mae materion y mae'r Panel Defnyddwyr yn gallu rhoi cyngor yn eu cylch yn cynnwys buddiannau defnyddwyr domestig a busnesau bach ac maent wedi'u rhestru yn Is-adran (3) o'r Ddeddf, fel materion sy'n ymwneud â'r canlynol:

a) darparu rhwydweithiau cyfathrebu electronig;

b) darparu a sicrhau bod y gwasanaethau a'r cyfleusterau a grybwyllir yn is-adran (4) o'r Ddeddf ar gael;

c) cyflenwi cyfarpar a gynlluniwyd neu a addaswyd i'w ddefnyddio mewn cysylltiad â gwasanaeth neu gyfleuster a grybwyllir yn is-adran (4)(a) i (e);

d) cyflenwi cyfeiriaduron y gellir eu defnyddio mewn cysylltiad â defnyddio rhwydwaith cyfathrebu electronig neu wasanaeth cyfathrebu electronig;

e) y telerau ariannol a thelerau eraill y mae gwasanaethau neu gyfleusterau a grybwyllir yn is-adran (4) yn eu darparu neu'n eu gwneud ar gael, neu y cyflenwir y cyfryw gyfarpar neu gyfeiriadur o'r fath arnynt;

f) safonau gwasanaeth, ansawdd a diogelwch ar gyfer gwasanaethau, cyfleusterau, cyfarpar a chyfeiriaduron o'r fath;

g) delio â chwynion a wneir gan ddefnyddwyr y marchnadoedd ar gyfer gwasanaethau, cyfleusterau, cyfarpar neu gyfeiriaduron o'r fath i'r bobl sy'n darparu'r gwasanaethau neu sy'n sicrhau bod y cyfleusterau ar gael, neu sy'n cyflenwi'r cyfarpar neu'r cyfeiriaduron;

h) datrys anghydfodau rhwng defnyddwyr o'r fath a'r personau sy'n darparu gwasanaethau o'r fath neu sy'n sicrhau bod cyfleusterau o'r fath ar gael, neu sy'n cyflenwi cyfarpar neu gyfeiriaduron o'r fath;

i) darparu datrysiadau a cheisio iawn mewn perthynas â materion sy'n destun cwynion neu anghydfodau o'r fath;

j) y wybodaeth am safonau gwasanaeth a hawliau defnyddwyr a ddarperir gan bersonau sy'n darparu neu'n cynnig gwasanaethau neu gyfleusterau o'r fath, neu sy'n gyflenwyr cyfarpar neu gyfeiriaduron o'r fath;

k) unrhyw fater arall y mae'n ymddangos i'r Panel ei fod yn angenrheidiol er mwyn sicrhau diogelwch effeithiol i bobl sy'n ddefnyddwyr yn y marchnadoedd ar gyfer unrhyw wasanaethau, cyfleusterau, cyfarpar neu gyfeiriaduron o'r fath.

2.2 Y gwasanaethau a'r cyfleusterau hynny yw:

a) gwasanaethau cyfathrebu electronig;

b) cyfleusterau cysylltiedig;

c) cyfleusterau ymholiadau rhifau ffôn;

d) gwasanaeth sy'n cynnwys cyflenwi gwybodaeth i'w defnyddio wrth ymateb i ymholiadau rhifau ffôn neu amserlen rhaglenni electronig;

e) pob gwasanaeth neu gyfleuster nad yw'n dod o fewn unrhyw un o'r paragraffau blaenorol a ddarperir neu sydd ar gael i aelodau o'r cyhoedd:

   i) drwy gyfrwng rhwydwaith cyfathrebu electronig; ac

   ii) yn unol â chytundebau a wnaed rhwng y person sy'n darparu neu'n sicrhau bod y gwasanaeth neu'r cyfleuster ar gael ganddo a phob un o'r aelodau hynny o'r cyhoedd

f) gwasanaethau post

2.3 Mae is-adran (2) o'r Ddeddf hefyd yn nodi y dylai'r Panel allu rhoi cyngor ar sail gwybodaeth ynghylch:

a) buddiannau personau sy'n byw mewn ardaloedd gwledig;

b) buddiannau personau sy'n byw mewn ardaloedd trefol;

c) buddiannau busnesau bach;

d) buddiannau pobl ddifreintiedig, pobl ar incwm isel a phobl ag anableddau; a

e) buddiannau'r henoed.

2.4 Rhaid i'r Panel hefyd roi sylw i fuddiannau personau o wahanol rannau'r Deyrnas Unedig; a'r buddiannau a bennir yn is-adran (4).

2.5 Mae is-adran (5) yn nodi nad yw'r materion y gall y Panel roi cyngor yn eu cylch yn cynnwys unrhyw fater sy'n ymwneud â chynnwys unrhyw beth sy'n cael ei ddarlledu neu y gellir ei ddarlledu neu ei drosglwyddo fel arall drwy rwydweithiau cyfathrebu electronig.

2.6 Mae is-adran (6) yn ei gwneud yn ofynnol bod y Panel, yn ychwanegol at roi cyngor ar y materion a grybwyllir yn is-adran (3), yn gallu:

a) ar gais Ofcom, cynnal ymchwil i Ofcom mewn perthynas ag unrhyw un o'r materion y mae gan Ofcom swyddogaethau mewn perthynas â nhw o dan adran 14;

b) gwneud trefniadau ar gyfer cynnal ymchwil i unrhyw faterion eraill y mae'n ymddangos i'r Panel eu bod yn berthnasol i gyflawni swyddogaethau'r Panel fel sy'n briodol yn eu barn nhw;

c) rhoi cyngor i Ofcom mewn perthynas ag unrhyw fater a gyfeiriwyd at y Panel gan OFCOM am gyngor;

d) cyhoeddi unrhyw wybodaeth sy'n briodol ym marn y Panel am y cyngor y maent yn ei roi, am gyflawni swyddogaethau eraill y Panel ac am ganlyniadau ymchwil a gynhelir ganddynt neu ar eu rhan.

2.7 Mae is-adran (11) hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Panel baratoi adroddiad blynyddol ar gyflawni ei swyddogaethau yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

2.8 Mae'r Ddeddf yn nodi bod rôl y Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl yn bodoli i roi cyngor i Ofcom (gan gynnwys pwyllgorau eraill a sefydlwyd gan Ofcom) am fuddiannau, mewn perthynas â materion cyfathrebu, yr henoed; a phobl ag anableddau.

Rôl aelodau'r Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

2.9 Mae'r Ddeddf yn datgan y bydd aelodau'r Panel yn cael eu penodi gan Ofcom ac y byddant yn cynnwys cadeirydd ac unrhyw aelodau eraill y bydd Ofcom yn penderfynu arnynt. Mae angen cymeradwyaeth yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer penodi person i fod yn gadeirydd neu i fod yn aelod arall o'r Panel.

2.10 Mae cyfrifoldebau Aelodau yn cynnwys cyflawni swyddogaethau'r Panel a'r Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, fel yr amlinellir yn y Ddeddf Cyfathrebiadau. Mae'n ofynnol hefyd i Aelodau Cenedlaethol gynrychioli buddiannau a barn pobl sy'n byw yn y rhan honno o'r Deyrnas Unedig.

Rôl Cadeirydd y Panel Defnyddwyr Cyfathrebiadau/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl

2.11 Mae gan Gadeirydd y Panel/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl gyfrifoldeb penodol dros y canlynol:

a) arwain gwaith y cyrff, gan sicrhau bod y Panel/Pwyllgor yn cyfarfod yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn, a bod cofnodion cyfarfodydd yn cofnodi'r hyn a ddigwyddodd yn y pwyllgor yn gywir; ac

b) adolygu a darparu asesiad o berfformiad Aelodau unigol yn flynyddol, er mwyn sicrhau'r ymarferoldeb gorau posibl i'r Panel/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl a llywio unrhyw ailbenodiadau arfaethedig.

Cyfrinachedd

2.12 Bydd disgwyl i Aelodau o'r Pwyllgor/Panel ddangos cyfrinachedd llwyr mewn perthynas â gwybodaeth neu ddeunyddiau a fydd yn cael eu rhoi iddynt ar gyfer eu dyletswyddau ar y Pwyllgor/Panel ac mewn cysylltiad â hynny.

2.13 Mae Adran 393 o'r Ddeddf Cyfathrebiadau yn gosod cyfyngiadau ar unigolion o ran datgelu unrhyw wybodaeth heb gael caniatâd y sawl sydd wedi darparu'r wybodaeth.

2.14 Os bydd unrhyw wybodaeth yn cael ei datgelu yn groes i'r ddarpariaeth honno, mae

hynny’n drosedd a allai arwain at hyd at ddwy flynedd o garchar a/neu ddirwy.

2.15 Bydd y cyfyngiadau hyn yn dal yn berthnasol ar ôl i Aelodau roi’r gorau i fod yn Aelodau o’r Pwyllgor/Panel, mewn perthynas â’r wybodaeth a gafodd yr Aelodau pan oeddent yn y swydd. Pwrpas hyn yw osgoi’r risg bod cwmni penodol yn cael mantais amhriodol dros ei gystadleuwyr drwy gyflogi rhywun a oedd – wrth gyflawni ei ddyletswyddau i Bwyllgor/Panel - yn gallu cael gafael ar wybodaeth dechnegol neu wybodaeth arall y byddai’n deg i’r cystadleuwyr hynny ei hystyried yn gyfrinach fasnachu, neu wybodaeth ynghylch datblygiadau arfaethedig ym mholisi’r Llywodraeth a allai effeithio ar y cwmni hwnnw neu ei gystadleuwyr.

Polisi diogelwch

2.16 Gofynnir i Aelodau ddarllen a chydymffurfio’n llawn â Pholisi Diogelwch Ofcom. Mae’r polisi hwn yn rhoi sylw i nifer o elfennau, gan gynnwys defnydd derbyniol o systemau gwybodaeth, diogelu gwybodaeth, dal gafael a chael gwared ar wybodaeth, delio â thrydydd partïon a diogelwch eiddo.

Pryderon am gamymarfer

2.17 Os yw Aelod am godi pryder ynghylch camymarfer, dylai godi ei bryderon yn y lle cyntaf gyda Chadeirydd y Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl ac Ysgrifennydd y Gorfforaeth.

3. Buddiannau

3.1 Rhaid sicrhau nad yw buddiannau'r Aelodau nac aelodau agos o'r teulu (h.y. partneriaid a phlant sy'n ddibynyddion) yn rhoi'r argraff y gallai amgylchiadau personol fod yn dylanwadu ar gyngor cyffredinol y Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl. Rhaid i holl Aelodau'r Panel/Pwyllgor weithredu o fewn yr egwyddorion y cytunwyd arnynt ar gyfer gwrthdaro rhwng buddiannau mewn swyddi o'r fath.

3.2 Ym mhob achos, mae Ofcom yn cadw'r hawl i benderfynu beth mae gwrthdaro posib neu wirioneddol rhwng buddiannau yn ei olygu, ac i benderfynu a oes modd rheoli gwrthdaro'n synhwyrol drwy ddatganiadau a phrosesau esgusodi. Pan nad yw hyn yn bosib, mae Ofcom yn cadw'r hawl i derfynu swydd yr Aelod ar unwaith.

Datgan buddiannau

3.3 Rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw fuddiannau gwirioneddol neu rai posib cyn derbyn eu penodiad, ac wrth iddynt godi yn ystod y penodiad hwnnw. Gofynnir i'r Aelodau ddatgan ym mhob cyfarfod a yw eu buddiannau wedi newid o gwbl, ac mae'n rhaid iddynt lenwi datganiad newydd bob blwyddyn.

3.4 Cyn i unrhyw eitem berthnasol gael ei thrafod, dylai Aelodau'r Pwyllgor/Panel ddatgan unrhyw fuddiannau neu gysylltiadau uniongyrchol neu anuniongyrchol sydd ganddynt. Nid dim ond buddiannau ariannol dylid eu datgan ond y rheini sy'n ymwneud â rhyw fudd materol sydd o fantais i'r naill barti neu'r llall. Gall cyfeillgarwch personol, ar wahân i gydnabod, a buddiannau teuluol hefyd fod yn gysylltiad. Os bydd Aelodau'n ansicr, maent yn cael eu cynghori i ddatgan y cysylltiad er mwyn rhoi cyfle i Aelodau eraill benderfynu a yw'n fuddiant posib ynteu'n fuddiant gwirioneddol. Gellir rhoi hysbysiad cyffredinol o fuddiant, a fyddai'n berthnasol i holl gyfarfodydd y Pwyllgor/Panel.

Cofrestr Buddiannau

3.5 Mae Ofcom yn cadw cofrestr o fuddiannau'r Aelodau. Mae'r gofrestr yn cael ei diweddaru bob blwyddyn, ac mae gwybodaeth berthnasol yn cael ei chyhoeddi ar wefan Ofcom.

3.6 Mae'r gofrestr yn rhoi manylion am benodiadau cyhoeddus ac elusennol Aelodau, swyddi cyfarwyddwyr, cyflogaeth gysylltiedig, cyfranddaliadau/buddiannau ariannol perthnasol a gweithgareddau perthnasol aelodau'r teulu (fel y diffinnir ym mhwynt 3.1 uchod).

3.7 Bydd disgwyl i Aelodau ddatgan unrhyw fuddiannau perthnasol yn flynyddol. Rhwng diweddariadau blynyddol, rhaid i Aelodau roi gwybod i Ysgrifennydd y Gorfforaeth am unrhyw newidiadau i'w buddiannau fel bod modd ystyried natur y buddiant ac, os yw'n briodol, newid y Gofrestr yn unol â hynny.

Buddiant yn y sectorau rydym yn eu rheoleiddio

Cyflogaeth

3.8 Yn gyffredinol, bydd Ofcom yn ceisio sicrhau bod amrywiaeth a chydbwysedd y sgiliau ar y Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl yn golygu na ellir ystyried bod un llais nac un buddiant yn dylanwadu'n ormodol ar y cyngor mae'r Pwyllgor/Panel yn ei roi.

3.9 Rhaid i Aelodau osgoi unrhyw amheuaeth y gellid dylanwadu ar eu penderfyniadau gyda gobaith neu ddisgwyliad o gael swydd gyda chwmni neu sefydliad penodol yn y dyfodol, ac mae Ofcom yn cadw'r hawl i farnu a oes modd rheoli'r math hwn o wrthdaro.

3.10 Ni chaiff buddiannau ariannol mewn cwmnïau sy'n cael eu trwyddedu neu eu rheoleiddio gan Ofcom eu gwahardd yn llwyr, ar yr amod eu bod yn annhebygol o fod yn sylweddol o ran effeithio ar annibyniaeth go iawn neu ymddangosiadol Aelodau sy'n cynnig cyngor i Ofcom. Fodd bynnag, yn ystod eu cyfnod yn y swydd, ni all Aelodau gael eu cyflogi'n uniongyrchol gan sefydliadau y mae Ofcom yn eu rheoleiddio neu'n eu trwyddedu, na chael y mwyafrif o'u hincwm cyflogaeth gan gwmni o'r fath, hyd yn oed os nad ydynt yn cael eu cyflogi felly.

3.11 Efallai y byddai modd caniatáu i Aelodau wneud gwaith ymgynghori achlysurol i gwmnïau mae Ofcom yn eu rheoleiddio neu'n eu trwyddedu, ond dim ond os nad yw'r gyfran o'u hincwm a ddaw o'r gwaith hwnnw yn sylweddol, ac nad yw'r rôl gyda'r trwyddedai neu'r cwmni hwnnw sy'n cael ei reoleiddio yn peryglu – nac yn ymddangos ei bod yn peryglu – gallu'r Aelod i gynnig cyngor diduedd i Ofcom. Rhaid trafod y mater â'r Cadeirydd ac Ysgrifennydd y Gorfforaeth, a rhoddir ystyriaeth i unrhyw wrthdaro ymddangosiadol neu wirioneddol rhwng buddiannau a pha gamau y dylid eu cymryd – gallai hyn gynnwys cynghori'r Aelod na all barhau â'i rôl gyda'r Panel/Pwyllgor mwyach. Dylai unrhyw Aelod sy'n dymuno cael contract gydag Ofcom fel trydydd parti ar gyfer gwasanaethau arbenigol ddilyn y broses dendro gystadleuol arferol.

Cyfyngiadau ar fuddsoddiadau ariannol

3.12 Rydym yn cydnabod bod cyflogaeth flaenorol yn y sector cyfathrebu yn gallu cynyddu gwerth cyfraniad Aelodau at eu gwaith ar y Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl. Felly, efallai y bydd yn bosib o bryd i'w gilydd i Aelodau ddal buddsoddiadau ariannol (a phensiynau) mewn sefydliadau sy'n gweithredu yn y diwydiannau mae Ofcom yn eu rheoleiddio, o ganlyniad i gyflogaeth flaenorol.

3.13 Rydym yn defnyddio polisi 'dal neu waredu' ar gyfer Aelodau'r Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl. Mae hyn yn golygu y dylai Aelodau naill ai waredu eu buddsoddiadau ariannol mewn sefydliadau y mae Ofcom yn eu rheoleiddio, neu ddal gafael arnynt drwy gydol eu cyfnod yn y rôl, a'u datgan. Os bydd Aelodau'n dal gafael ar y buddsoddiadau, dylent eu datgan ar gofrestr buddiannau Ofcom.

3.14 Yn ystod eu cyfnod yn y swydd, ni ddylai Aelodau gyfnewid buddsoddiadau mewn

sefydliadau y mae Ofcom yn eu rheoleiddio o dan unrhyw amgylchiadau.

Aelodau agos o'r teulu

3.15 Dylai Aelodau ddatgan unrhyw fuddsoddiadau sydd gan aelodau agos o'u teulu (fel y diffinnir ym mhwynt 3.1 uchod) mewn sefydliadau y mae Ofcom yn eu rheoleiddio neu'n eu trwyddedu. Er nad oes dim byd i rwystro aelodau agos o'r teulu rhag cyfnewid cyfranddaliadau perthnasol, mae Ofcom yn disgwyl i Aelodau fod yn ofalus gydag unrhyw gyfnewid o'r fath, er mwyn osgoi rhoi unrhyw argraff bosib bod eu rôl fel Aelod wedi dylanwadu ar unrhyw gyfnewid, neu y byddai'r Aelod – yn unigol neu fel rhan o gwpl/teulu – wedi gallu elwa yn sgil hynny.

3.16 Os oes unrhyw aelodau agos o'r teulu (e.e. partneriaid, brodyr/chwiorydd, plant) yn cael eu cyflogi am dâl mewn sefydliadau y mae Ofcom yn eu rheoleiddio neu'n eu trwyddedu (boed yn wasanaeth ymgynghori neu'n gyflogaeth barhaol), dylai Aelodau ddatgan hynny hefyd.

Osgoi achosion posib eraill o wrthdaro mewn trafodaethau a phenderfyniadau

3.17 Os oes unrhyw wrthdaro posib arall, nad yw'n dod o dan baragraffau 3.1 i 3.16 uchod, ni chaiff person sydd â buddiant o'r fath gymryd rhan mewn unrhyw drafodaethau perthnasol, oni bai fod yr Aelodau sy'n bresennol yn penderfynu'n unfrydol bod modd diystyru'r buddiant. Rhaid i benderfyniadau am gymryd rhan gyd-fynd â'r gwaharddiad mwyaf llym posib a gynigiwyd gan Aelod.

4. Cyfathrebu allanol

Yr egwyddor gyffredinol

4.1 Gall ymddygiad Aelodau wrth gyflawni dyletswyddau mewn rhinwedd bersonol, neu ar gyfer sefydliadau eraill, effeithio ar enw da Ofcom am wneud penderfyniadau annibynnol a diduedd sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

4.2 Pwrpas y pwyntiau isod yw sicrhau nad oes gwrthdaro rhwng buddiannau allanol Aelodau a'r cyngor maent yn ei roi i Ofcom.

Siarad yn gyhoeddus neu ymddangos ar y teledu, radio, ar-lein ac mewn print

Siarad yn gyhoeddus neu ymddangos ar y teledu

4.3 Rhaid i aelodau fod yn glir eu bod yn siarad ar ran y Panel, yn hytrach nag ar ran Ofcom mewn unrhyw ddigwyddiadau i randdeiliaid, digwyddiadau yn y diwydiant neu'n gyhoeddus. Dylai Aelodau fod yn arbennig o ofalus gydag unrhyw wahoddiad i siarad yn gyhoeddus, gan gynnwys siarad â newyddiadurwyr, yn rhinwedd eu rôl fel Aelod o'r Pwyllgor/Panel. Er bod y Pwyllgorau/Panel ar wahân i Ofcom, ac nad yw eu Haelodau yn gwneud penderfyniadau ar ran Ofcom, mae'n bosib na fydd rhanddeiliaid ehangach yn deall y gwahaniaeth hwnnw bob amser. Dylai Aelodau fod yn ymwybodol o hynny bob tro y byddant yn siarad yn gyhoeddus.

4.4 Mewn unrhyw achos o'r fath, dylai Aelodau yn y lle cyntaf ymgynghori â Chadeirydd y Panel a'r Cyfarwyddwr Gweithredol. Os rhoddir caniatâd, ni ddylai Aelodau ddatgan unrhyw safbwyntiau a allai roi argraff o ogwydd gwleidyddol neu unrhyw fath arall o bleidgarwch.

4.5 Dylai Aelodau hefyd osgoi datgan barn bersonol yn gyhoeddus ar faterion lle mae polisi Ofcom yn cael ei ystyried (gan gofio ei bod yn bosib iawn bod Aelodau wedi bod yn cynnig cyngor – ac wedi cael gweld gwybodaeth – fel rhan o'r broses o ddatblygu'r polisi), a honno'n farn sy'n seiliedig ar rôl yr Aelod gydag Ofcom.

Mewn rhinwedd bersonol ar faterion heb fod yn gysylltiedig â'r Panel/Ofcom

4.6 Nid yw Aelodau'n cael eu gwahardd yn llwyr rhag delio â'r cyfryngau mewn rhinwedd bersonol nad yw'n ymwneud â'r Panel, nac wrth ddilyn diddordeb proffesiynol – er enghraifft, fel perfformwyr, arbenigwyr, beirniaid/adolygwyr neu sylwebwyr. Nid yw Aelodau'n cael eu gwahardd yn gyfan gwbl rhag ymddangos ar y teledu neu'r radio, cynhyrchu rhaglenni teledu neu radio, ac ysgrifennu blogiau/colofnau ar-lein neu mewn cylchgronau neu bapurau newydd, neu wneud cyfraniadau ar gyfryngau cymdeithasol (e.e. Twitter, Facebook, LinkedIn a Google ac ati – gyda'i gilydd, y 'gweithgareddau a ganiateir').

4.7 Gall Aelodau fynegi safbwyntiau personol ar yr amod eu bod yn dweud yn glir eu bod yn siarad neu'n ysgrifennu mewn rhinwedd bersonol yn unig, a'u bod yn datgan eu barn

breifat eu hunain ar faterion nad ydynt yn rhan o ystod o gyfrifoldebau’r Panel/Ofcom, neu ar faterion sy’n ddadleuol o safbwynt diwydiannol, gwleidyddol neu gyhoeddus sy’n berthnasol iddynt.

4.8 Fodd bynnag, dylai Aelodau fod yn ofalus wrth wneud hynny. Er enghraifft, dylid osgoi sylwadau a allai gael effaith negyddol ar enw da'r Panel/Ofcom (gan nodi y dylai’r holl sylwadau neu negeseuon ar gyfryngau cymdeithasol gael eu hystyried yn rhai cyhoeddus). Rhaid bod yn ofalus gyda materion sy’n ddadleuol o safbwynt diwydiannol, gwleidyddol neu gyhoeddus a allai beryglu enw da’r Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl am gynnig cyngor diduedd neu wrthrychol. Er enghraifft, gall Aelodau sy’n ymddangos mewn rhinwedd arall fynegi barn bersonol am fater nad yw’n gysylltiedig â'r Panel/Ofcom. Fodd bynnag, byddai lobïo neu fynegi barn yn aml am faterion sy’n ddadleuol o safbwynt cyhoeddus, pan fyddai modd ystyried bod hynny’n dylanwadu ar benderfyniadau’r Panel Defnyddwyr Gwasanaethau Cyfathrebu/Pwyllgor Cynghori ar Bobl Hŷn a Phobl Anabl, yn anghydnaws â bod yn Aelod.

4.9 I helpu gyda’r uchod, bydd Aelodau’n cael eu gwahodd i dynnu sylw Cadeirydd y Panel, y Cyfarwyddwr Gweithredol, Ysgrifennydd y Gorfforaeth a'r Cyfarwyddwr Cyfathrebu at unrhyw erthygl arfaethedig ar-lein neu mewn papur newydd neu gylchgrawn - neu ymddangosiad ar raglen deledu neu radio, neu at gynhyrchu rhaglen o’r fath. Bydd hyn yn gyfle i gael trafodaeth ynghylch sut byddai modd rheoli hynny’n synhwyrol.

Mynd i gynadleddau

4.10 Mae croeso i Aelodau fynd i ddigwyddiadau i randdeiliaid neu ddigwyddiadau’r diwydiant mewn rhinwedd bersonol, ond dylent ystyried darpariaethau’r cod hwn ar gyfer siarad yn gyhoeddus wrth wneud unrhyw sylwadau mewn digwyddiadau.

Delio â rhanddeiliaid yn ystod cyfnodau o neilltuaeth

4.11 Dylai Aelodau osgoi ymweld â/neu gymdeithasu â rhanddeiliaid yn ystod cyfnodau o neilltuaeth (‘purdah’) - hynny yw, pan fydd penderfyniad arwyddocaol ar y gweill sy’n ymwneud â’r rhanddeiliad hwnnw, neu’n effeithio arno.

5. Materion eraill

Ymddygiad a saith egwyddor bywyd cyhoeddus

5.1 Mae'n hanfodol bod Aelodau unigol ac Ofcom yn cadw eu henw da o ran didueddrwydd, gonestrwydd a safonau proffesiynol uchel. Ni ddylai arsylwyr allanol fyth gael unrhyw resymau dilys dros amau a yw barn neu fuddiannau gwleidyddol neu fuddiannau preifat Aelodau yn dylanwadu ar ein cyngor neu ein penderfyniadau, neu a fyddai Aelodau'n gallu elwa ar yr wybodaeth sydd ar gael iddynt yn sgil eu gwaith.

5.2 Mae 7 egwyddor bywyd cyhoeddus yn berthnasol i unrhyw un sydd â swydd gyhoeddus. Mae hyn yn cynnwys pobl sy'n cael eu hethol neu eu penodi i swydd gyhoeddus – yn genedlaethol ac yn lleol – a phawb sy'n cael eu penodi i weithio:

- yn y gwasanaeth sifil
- mewn llywodraeth leol
- yn yr heddlu
- yn y gwasanaeth llys a'r gwasanaeth prawf
- mewn cyrff cyhoeddus anadrannol
- mewn gwasanaethau iechyd, addysg, cymdeithasol a gofal

Mae'r egwyddorion hefyd yn berthnasol i bawb mewn sectorau eraill sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus. Cawsant eu cyflwyno'n gyntaf gan yr Arglwydd Nolan yn 1995, ac maent wedi'u cynnwys yng Nghod y Gweinidogion.

I gael rhagor o wybodaeth am y 7 egwyddor a gwaith y Pwyllgor Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus, ewch i wefan a safle blog y Pwyllgor.

5.3 Rhaid i Aelodau sicrhau bod eu hymddygiad yn cyd-fynd â 7 egwyddor bywyd cyhoeddus, sydd wedi'u hatodi i'r Cod hwn.

Gweithgareddau gwleidyddol

5.4 I gydymffurfio â statws Ofcom fel rheoleiddiwr annibynnol, mae'n amhriodol i unrhyw Aelod gymryd rhan weledol mewn gwleidyddiaeth. Mae hyn yn cynnwys dal swydd wleidyddol ar lefel genedlaethol, ranbarthol neu leol neu ymgeisio am swydd o'r fath, cymryd rhan mewn ymgyrch wleidyddol i gefnogi plaid wleidyddol, a chyfrannu mwy na £7,500 i blaid wleidyddol mewn blwyddyn galendr. Mae gweithio'n llawn-amser i unrhyw adran o'r Llywodraeth Ganolog, neu fel swyddog yn y gwasanaeth sifil (gan gynnwys yn y gwledydd datganoledig) neu i lywodraeth leol, yn annerbyniol hefyd.

5.5 Os bydd Aelodau'n ansicr, gofynnir iddynt drafod â Chadeirydd y Panel, y Cyfarwyddwr Gweithredol ac Ysgrifennydd y Gorfforaeth.

Atebolrwydd troseddol a sifil

5.6 Er bod unrhyw achos cyfreithiol a gychwynnir gan drydydd parti yn debygol o gael ei ddwyn yn erbyn Ofcom fel endid corfforaethol, mewn achosion eithriadol gellir dwyn achos (sifil neu, mewn rhai amgylchiadau, achos troseddol) yn erbyn y Cadeirydd neu Aelodau unigol eraill. Er enghraifft, mae'n bosib y bydd Aelodau'n atebol yn bersonol os byddant yn

gwneud datganiad twyllodrus neu esgeulus sy'n arwain at golled i drydydd parti. Mae'n bosib y bydd Aelodau hefyd yn atebol am dorri cyfrinachedd o dan gyfraith gwlad, neu o dan ddeddfwriaeth masnachu mewnol, os byddant yn camddefnyddio gwybodaeth a gawsant yn rhinwedd eu rôl.

5.7 Fodd bynnag, ni fydd Aelodau sy'n gweithredu'n onest, yn rhesymol ac yn ddidwyll a heb esgeulustod yn gorfod bodloni unrhyw atebolrwydd sifil personol a fydd yn codi wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau i Ofcom, neu wrth eu cyflawni'n honedig. Bydd Ofcom yn indemnio'r Aelodau yn erbyn hawliadau yn yr amgylchiadau hyn.

Treuliau

5.8 I hawlio treuliau teithio a threuliau eraill, mae'n rhaid i'r gwariant fod yn rhesymol ac yn angenrheidiol ar ran y Pwyllgor Cynghori yn unol â Pholisi Treuliau Ofcom. Ni ellir teithio gyda thocynnau dosbarth cyntaf yn gyffredinol, a dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y bydd hynny'n cael ei dderbyn. Mae'n rhaid gwneud pob hawliad treuliau ar ffurflen hawlio briodol Ofcom, a rhaid eu cyflwyno o fewn 45 diwrnod i ddyddiad y gwariant. Mae'n annhebygol y bydd treuliau a gyflwynir yn hwyrach na hynny'n cael eu talu.

Rhoddion a lletygarwch

Rhoddion

5.9 Mae'n bolisi gan Ofcom i beidio â derbyn rhoddion gan unigolyn na sefydliad, ac i beidio â darparu rhoddion o'r fath. Os bydd unigolyn neu sefydliad yn mynnu rhoi rhodd i Aelod yn rhinwedd ei rôl fel Aelod, a bod y rhodd werth mwy na £10, dylid ei rhoi i elusen a ddewisir gan Ofcom. Gellir derbyn rhoddion sydd werth llai na £10.

5.10 Rhaid i'r holl roddion sydd werth mwy na £10 gael eu datgan a'u cofnodi ar y Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch.

Lletygarwch

5.11 Mae'r problemau a'r manteision sy'n gysylltiedig â derbyn lletygarwch yn amrywio'n fawr ar draws y diwydiannau sy'n cael eu rheoleiddio gan Ofcom.

5.12 Dylai Aelodau roi sylw gofalus i'r cyngor yn y paragraff canlynol wrth benderfynu a ydynt am dderbyn cynigion lletygarwch ai peidio. Dylid tybio na ellir derbyn cynigion lletygarwch gan y sefydliadau hynny y mae Ofcom yn eu rheoleiddio. Rhaid i'r Aelod ysgwyddo'r baich o egluro pam y dylid derbyn cynnig o letygarwch.

5.13 Dylai Aelodau ystyried y canllawiau cyffredinol a ganlyn, a all helpu i asesu rhinweddau cymharol derbyn gwahoddiad:

a) **Categori 1:** Mae'n bosib y gellir derbyn lletygarwch mewn digwyddiadau sy'n cynnig cyfleoedd i rwydweithio â rhanddeiliaid Ofcom, ac felly a allai hyrwyddo neu gyfrannu at waith Ofcom. Er enghraifft, mynd i ginio gwobrau diwydiant.

b) **Categori 2:** Mae lletygarwch sy’n gysylltiedig â gwaith a gynigir gan un rhanddeiliad neu drwyddedai yn dderbyniol, pan fydd yn amlwg bod hynny o werth i waith Ofcom ac i’r diwydiant dan sylw yn ehangach. Er enghraifft, cinio gwaith.

c) **Categori 3:** Dylid gwrthod yn gwrtais unrhyw gynnig lletygarwch sydd o fudd personol i’r sawl a fydd yn derbyn y cynnig os bydd yn anodd cyfiawnhau’r budd i Ofcom, neu os oes risg o duedd ymddangosiadol neu sylw niweidiol. Er enghraifft, gwahoddiadau gan randdeiliaid Ofcom i ddigwyddiadau diwylliannol neu chwaraeon, fel cael cynnig tocynnau i ddigwyddiad Proms y BBC, i rownd derfynol Cwpan yr FA, neu i gyngerdd yn yr O2 Arena.

Cofrestr rhoddion a lletygarwch

5.14 Bydd Ofcom yn cadw cofrestr o roddion a lletygarwch, lle dylai pob cynnig o letygarwch perthnasol y mae Aelodau Bwrdd wedi’u derbyn, neu wedi’u darparu, gael eu cofnodi at ddibenion atebolrwydd a chysondeb. Bydd y gofrestr hon ar gael i’r cyhoedd.

5.15 Mae’r gofrestr hon yn cael ei chyhoeddi ar wefan Ofcom. Mae’n rhaid i Aelodau roi gwybod i Ysgrifennydd y Gorfforaeth am yr holl roddion a lletygarwch y maent yn eu derbyn neu’n eu darparu.

5.16 Gall Ysgrifennydd y Gorfforaeth roi cyngor i Aelodau ynghylch rhoddion a lletygarwch perthnasol. Dylid tynnu sylw Ysgrifennydd y Gorfforaeth at unrhyw rai y bydd Aelodau yn eu derbyn, a bydd yr Ysgrifennydd yn diweddaru’r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch yn rheolaidd. Nid sensora yw bwriad y broses hon, ond sicrhau yn gyntaf bod gan Ofcom lefel briodol o gynrychiolaeth mewn digwyddiadau neu swyddogaethau, ac yn ail, sicrhau na ellir awgrymu unrhyw duedd wirioneddol nac ymddangosiadol o safbwynt unrhyw randdeiliad penodol.

Diogelu data

5.17 At ddibenion cydymffurfio â’r ddeddfwriaeth Diogelu Data, mae Aelodau’n rhoi caniatâd i Ofcom gadw, prosesu a chael mynediad at eu data personol at unrhyw ddibenion. Yn achos Aelodau’r Pwyllgorau Cynghori, bydd yn cael ei rannu â swyddogion yn yr Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon/y llywodraethau datganoledig.

Cyfyngiadau gadael

5.18 Ar ôl i’w swydd ddod i ben, rhaid i Aelodau ddychwelyd yr holl eiddo (gan gynnwys y canlynol, ond heb eu cyfyngu i hynny: dogfennau a meddalwedd, cardiau credyd, cyfarpar cyfrifiadurol, allweddi a chardiau diogelwch) sy’n eiddo i Ofcom.

Atodiad

Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus

1. Anhunanoldeb

Ni ddylai deiliaid swyddi cyhoeddus ond gweithredu er budd y cyhoedd.

2. Uniondeb

Ni ddylai deiliaid swyddi cyhoeddus eu rhoi eu hunain o dan unrhyw rwymedigaeth i bobl neu sefydliadau a allai geisio dylanwadu'n amhriodol arnynt wrth iddynt wneud eu gwaith. Ni ddylent weithredu na gwneud penderfyniadau er mwyn cael manteision ariannol neu unrhyw fanteision perthnasol eraill iddynt eu hunain, eu teulu neu eu ffrindiau. Rhaid iddynt ddatgan a datrys unrhyw fuddiannau a pherthynas.

3. Gwrthrychedd

Rhaid i ddeiliaid swyddi cyhoeddus weithredu a gwneud penderfyniadau'n ddiduedd, yn deg ac ar sail teilyngdod, gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau a heb wahaniaethu neu ragfarn.

4. Atebolrwydd

Mae deiliaid swyddi cyhoeddus yn atebol i'r cyhoedd am eu penderfyniadau ac am yr hyn y maent yn ei wneud a rhaid iddynt ganiatáu i eraill graffu arnynt yn y modd sydd yn angenrheidiol er mwyn sicrhau hynny.

5. Bod yn agored

Dylai deiliaid swyddi cyhoeddus weithredu a gwneud penderfyniadau mewn modd agored a thryloyw. Ni ddylai gwybodaeth gael ei chadw rhag y cyhoedd oni bai bod rhesymau clir a chyfreithlon dros wneud hynny.

6. Gonestrwydd

Dylai deiliaid swyddi cyhoeddus fod yn eirwir.

7. Arweinyddiaeth

Dylai deiliaid swyddi cyhoeddus ymddwyn yn unol â'r egwyddorion hyn. Dylent fynd ati i hyrwyddo a chefnogi'r egwyddorion hyn yn gadarnhaol a bod yn barod i herio ymddygiad gwael pryd bynnag y'i gwelir.